

СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ

Болотова О. О.

Анотація. Узагальнено наявні підходи до розуміння організаційного забезпечення, що дозволило визначити такі основні: сукупність документів, які регламентують організаційну структуру; сукупність засобів і методів, які регламентують взаємодію робітників між собою та з технічними засобами; створення умов для нормального функціонування шляхом забезпечення відповідними ресурсами; структура управління та інтегральний підхід. Надано авторське визначення організаційного забезпечення в рамках інтегрального підходу. Уточнено сутність економічного забезпечення. Здійснено узагальнення наявних поглядів на розуміння організаційно-економічного забезпечення. Запропоновано організаційно-економічне забезпечення ефективності менеджменту персоналу, яке містить у собі сукупність заходів у формі проектів, програм і дій, що реалізуються в підсистемах менеджменту персоналу з метою підвищення ефективності їх функціонування, організаційну та економічну складові, та обґрунтовано роль синтезованого капіталу.

Ключові слова: організаційне забезпечення, економічне забезпечення, організаційно-економічне забезпечення, організаційно-економічне забезпечення ефективності менеджменту персоналу.

СУЩНОСТЬ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕНЕДЖМЕНТА ПЕРСОНАЛА

Болотова Е. О.

Аннотация. В статье обобщены существующие подходы к пониманию организационного обеспечения, что позволило определить следующие основные: совокупность документов, регламентирующих организационную структуру; совокупность средств и методов, регламентирующих взаимодействие работников между собой и с техническими средствами; создание условий для нормального функционирования путем обеспечения соответствующими ресурсами; структура управления и интегральный подход. Предоставлено авторское определение организационного обеспечения в рамках интегрального подхода. Уточнена сущность экономического обеспечения. Осуществлено обобщение существующих взглядов на понимание организационно-экономического обеспечения. Предложено организационно-экономическое обеспечение эффективности менеджмента персонала, включающее совокупность мероприятий в форме проектов, программ и действий, реализуемых в подсистемах менеджмента персонала с целью повышения эффективности их функционирования, организационную и экономическую составляющие, а также обоснована роль синтезированного капитала.

Ключевые слова: организационное обеспечение, экономическое обеспечение, организационно-экономическое обеспечение, организационно-экономическое обеспечение эффективности управления персоналом.

THE ESSENCE OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC SUPPORT FOR EFFICIENT PERSONNEL MANAGEMENT

O. Bolotova

Abstract. The article summarizes the existing approaches to the understanding of organizational support, which made it possible to identify the following basic ones: a set of documents regulating the organizational structure; a set of funds and methods that regulate the interaction of employees among themselves and with technical means; creating conditions for normal functioning by providing appropriate resources; management structure and integral approach. The author's definition of organizational support is presented within an integrated approach. The essence of economic support is clarified. The generalization of the existing views on the understanding of organizational and economic support is made. There proposed organizational and economic support for efficient personnel management, which includes a set of activities in the form of projects, programs and actions implemented in the subsystems of personnel management to improve the efficiency of their functioning, organizational and economic components. Furthermore, the role of synthesized capital is substantiated.

Keywords: organizational support, economic support, organizational and economic support, organizational and economic support for efficient personnel management.

Питання сутності організаційно-економічного забезпечення наразі розглядається в економічній науці в різних площинах: на макро- та мезоекономічному рівнях як організаційно-економічний механізм розвитку відповідних галузей народного господарства, як організаційно-економічне забезпечення ефективного функціонування виробництва окремих видів продукції; на мікрорівні розглядається забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, використання ресурсів на підприємствах відповідних галузей, діяльності окремих підприємств тощо. Можна стверджувати, що організаційно-економічне забезпечення розробляється відносно широкого кола об'єктів дослідження, а уточнення його сутності відповідно ефективності менеджменту персоналу залишається відкритим питанням.

Питаннями дослідження організаційно-економічного забезпечення займалися такі дослідники, як: О. В. Божанова, А. В. Вдовиченко, С. С. Галасюк, Т. В. Голощапова, Л. М. Дзюбенко, Г. О. Дудукало, К. Н. Євсюков, К. Я. Качмар, К. К. Колін, В. В. Лакіза, Ю. Д. Малярєвський, Е. В. Миннеханова, М. Г. Молла, Г. О. Пономарьова, А. А. Садеков, В. Ф. Семенов, Т. Б. Топольницька, О. В. Фартушняк, Д. І. Цибулько, В. В. Цурик, О. В. Шикіна, О. Ю. Шилова, Р. Д. Якубів. Незважаючи на існуючі розробки, сутність організаційно-економічного забезпечення ефективності менеджменту персоналу не визначена, що і обумовлює постановку завдань дослідження.

Мета дослідження полягає у визначенні сутності та структури організаційно-економічного забезпечення ефективності менеджменту персоналу.

В ряді досліджень акцент ставиться окремо на організаційному забезпеченні, в інших – на економічному. Таким чином, для визначення сутності предмета дослідження розглянемо наявні підходи до розуміння цих понять. На основі узагальнення наявних підходів до визначення сутності організаційного забезпечення отримано ряд підходів. По-перше, організаційне забезпечення розглядається як сукупність документів (положень, інструкцій, наказів, вимог та інших), які регламентують організаційну структуру, діяльність персоналу та взаємодію з комплексом засобів системи. По-друге, його розглядають як сукупність засобів і методів, які регламентують взаємодію робітників між собою та з технічними засобами щодо реалізації прийнятого управлінського рішення. По-третє, як створення умов для нормального функціонування шляхом забезпечення відповідними ресурсами. По-четверте, як структуру управління, яка охоплює як внутрішні функції та задачі, комплекс стійких зв'язків та взаємодії, так і зовнішні зв'язки суб'єкта управління. По-п'яте, в рамках інтегрального підходу організаційне забезпечення об'єднує і створення структури, і організація робіт і заходів, і формування команди, і сукупність взаємозв'язків між підрозділами як елемент системи, і ефективний зв'язок між операційною діяльністю, зовнішнім контрагентом і ресурсами підприємства.

Загальною метою організаційного забезпечення є створення умов для стабільного нормального функціонування підприємства шляхом реалізації управлінських рішень. Проміжним завданням на шляху досягнення зазначеної цілі є створення організаційної структури.

Підтримуючи доцільність інтегрального підходу в рамках системного бачення до розуміння сутності «організаційне забезпечення», запропонуємо власну дефініцію: організаційне забезпечення – це управлінська підсистема, яка включає організаційну структуру, взаємозв'язки між окремими підрозділами та посадами, сукупність регламентів у формі документів (інструкцій, положень, наказів і кваліфікаційних вимог), які описують її функціонування, для реалізації прийнятих управлінських рішень шляхом забезпечення необхідними ресурсами. Взаємодія із зовнішнім середовищем обмежена виключно реалізацією функції щодо залучення необхідних ресурсів.

На відміну від організаційного забезпечення, економічне забезпечення представлене лише в окремих роботах. Так, з політико-економічної точки зору економічне забезпечення розглядається як система економічних відносин, що виникають у процесі виробництва і реалізації благ між окремими суб'єктами ринку та державою, між структурою, під якою розуміється підприємство, і її трудовим колективом, між власниками капіталу і найманими працівниками щодо порівняння витрат із доходами, виявлення, розподілу та використання прибутку [1, с. 25].

Більш загальне визначення економічного забезпечення представлено як сукупність методів і засобів, призначених для створення оптимальних умов ефективної та безпомилково діяльності людини в інформаційній системі та її освоєння [2]. Обґрунтоване визначення економічного забезпечення технічного переозброєння наведено у праці [3, с. 29], яке полягає у визначенні економічної доцільності його здійснення, аналізі та оцінці економічної ефективності. Також економічне забезпечення розглядається як комплекс, що є основною частиною господарського механізму підприємства – сукупність економічних методів, способів, форм та інструментів впливу на економічні відносини та процеси, що відбуваються на підприємстві [4]. Відносно економічного забезпечення управління змінами промислового підприємства автори виокремлюють його мету як формування економічних стимулів до змін і стабільного економічного розвитку [5].

На основі проведеного дослідження під економічним забезпеченням пропонуємо розуміти сукупність методів, способів, форм, інструментів управлінського впливу та економічні стимули, спрямовані на відповідний об'єкт для здійснення аналізу та оцінки економічної ефективності, що дозволяє досягти економічної доцільності.

Організаційно-економічне забезпечення, на відміну від попереднього, більш широко представлено в дослідженнях. Близьке до організаційного забезпечення розуміння організаційно-економічного забезпечення випереджувального управління наведено Г. О. Пономарьовою [6], воно ґрунтується на тенденціях розвитку підприємства, враховує досягнутий науково-технічний рівень його розвитку, соціальні, правові та психологічні відносини в колективі підприємства в процесі управління.

Відносно функціонування підприємства досліджуване поняття розглядають як систему формування цілей і стимулів, що дозволяють перетворити в процесі трудової діяльності рух матеріальних і духовних потреб членів суспільства на рух засобів виробництва і його кінцевих результатів, спрямованих на задоволення платоспроможного попиту споживачів [7]. Таке визначення здебільшого відображає політико-економічний зміст досліджуваної категорії. Подібне визначення пропонує В. О. Грицишин [8]: як сукупність підсистем та елементів ринкового середовища, до яких відносять фінансову, організаційну, кадрову, інформаційну та правову підсистеми. Враховуючи, що його дослідження спрямовано на підприємства соціально-економічної інфраструктури міста, таке бачення є обґрунтованим, адже воно передбачає зовнішнє щодо підприємства організаційно-економічне забезпечення, яке повинно сприяти його функціонуванню та розвитку.

Варте уваги запропонована А. В. Вдовиченко структурно-логічна схема організаційно-економічного забезпечення ефективного функціонування виробництва органічної сільськогосподарської продукції, що включає механізм забезпечення ефективності виробництва, підтримку ефективного функціонування органічних господарств та аграрну політику, яка знаходиться під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників [9].

З мікроекономічної точки зору під організаційно-економічним забезпеченням функціонування та розвитку підприємства розуміють сукупність динамічних процедур, форм, методів та інструментів управління, що дозволяє формувати та здійснювати послідовність заходів. А його удосконалення пропонується розглядати в розрізі організаційної структури, бізнес-процесів, інноваційних процесів та якості продукції [4]. Деякі автори [10] розподіляють його на організаційну й економічні складові, з виокремленням організації виробничого процесу, інфраструктури, контролю якості продукції, праці та організації комерційної діяльності, а також персонал підприємства, виробничі можливості, ділову активність, фінансову стійкість, платоспроможність і прибутковість [10]. Інші автори [11] розглядають його як процес управління для досягнення поставлених цілей відносно розвитку підприємства шляхом використання його ресурсів: управлінські процедури включають організацію, планування, контроль, діагностику та мотивацію, а сама структура системи організаційно-економічного забезпечення розвитку підприємства, крім ресурсів та управлінських процедур, включає методи регулювання (адміністративні та ринкові) методологію та цілеполягання, а також інвестиційне забезпечення для покриття витрат як обґрунтування джерел фінансування та методичних інструментів оптимізації структури коштів [11, с. 8]. З іншого боку, його розглядають як сукупність заходів і засобів або створення умов, що сприяють протіканню економічних процесів реалізації поставлених планів, програм і проектів [12].

А. А. Садеков і В. В. Цурик наголошують на розумінні організаційно-економічного забезпечення як системи адаптації підприємства до умов зовнішнього середовища орієнтовану на пошук і реалізацію його можливостей в умовах трансформаційної економіки [13].

Об'єднання підходів до розуміння організаційно-економічного забезпечення з макроекономічної, мікроекономічної та мезоекономічної точок зору запропоновано Т. В. Голощачовою як процес організації діяльності в певних умовах розвитку економіки на зазначених рівнях, що здійснюється через системну взаємодію організаційно-економічної складових, об'єднаних єдиною метою функціонування на основі виявлення і впровадження найбільш ефективних способів управління, взаємодії зазначених елементів системи, що передбачає послідовну зміну чинників економічної складової під впливом організаційної та чинників зовнішнього середовища та їх змін [14].

Ґрунтовний методологічний підхід до визначення сутності організаційно-економічного забезпечення управління персоналом наведено в роботі Р. Д. Якубова як систему енергійно взаємопов'язаних організаційних та економічних забезпечуючих факторів для налагодження високорезультативного HR-менеджменту на підприємстві [15, с. 32]. У його структурі автор виділяє методичне, інформаційне та моніторингове забезпечення, критерії оцінки ефективності, принципи, функції та методи управління, а також науково-теоретичні підходи. Заслуговує на увагу включення до зазначеного інструментарію економічних важелів які, на жаль, автором в роботі ґрунтовно не досліджені та не пояснені.

Г. О. Дудукало в рамках функціонально-структурної схеми забезпечення ефективності управління персоналом машинобудівного підприємства виокремлює три види забезпечення ефективності діяльності: організаційне, інформаційне та мотиваційне, які об'єднані як функціональні підсистеми механізму, взаємопов'язані з критеріями ефективності діяльності персоналу та впливом механізму забезпечення ефективності діяльності персоналу. Ці три складові розглянуті під впливом стратегії підприємства зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, що все в цілому обумовлює результат дії механізму, який представлений підвищенням продуктивності праці, економічним і соціальним ефектом виявлення оптимального шляху забезпечення діяльності персоналу та зазначеними видами забезпечення ефективності діяльності персоналу [16, с. 8].

На основі узагальнення вищенаведених дефініцій організаційно-економічного забезпечення запропонуємо ключові визначення досліджуваного поняття. По-перше, відповідно до ієрархії забезпечення не може являти собою систему формування цілей, але воно спрямовано саме на сприяння досягненню цілей та реалізації стратегії об'єкта або процесу, для якого розробляється забезпечення. По-друге, воно являє собою сукупність заходів, які плануються та реалізуються відповідно до цілей функціонування вищезазначеного об'єкта, які найчастіше набувають форми проекту, програми або портфеля дій. По-третє, методологічним базисом для зазначених заходів є сукупність управлінських процедур, форм, методів, важелів, які можна узагальнити як інструментарій. По-четверте, реалізація зазначених заходів, які становлять сутність організаційно-економічного забезпечення, вимагає витрат відповідної кількості ресурсів, доцільність залучення яких повинна бути оцінена із використанням відповідного економічного інструментарію для досягнення доцільності. По-п'яте, зміст і склад заходів організаційно-економічного забезпечення залежить від стану об'єкта або процесу, на який воно спрямовано, з урахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх чинників. По-шосте, складові забезпечення (кадрова, технічна, нормативно-правова, фінансова, інформаційна, інвестиційна тощо) може бути виокремлена залежно від об'єкта або процесу дослідження.

Шляхом узагальнення сутності організаційно-економічного забезпечення та розуміння ефективності менеджменту персоналу дамо розуміння особливостей цього забезпечення відносно предмета дослідження. Розглядаючи менеджмент персоналу як систему, яка включає ряд підсистем, функції управління (планування, організація, аналіз, контроль та мотивація) виступають управлінським впливом на ці підсистеми, що виступають об'єктом, для доведення їх у необхідний стан. Ефективність менеджменту персоналу, яка поряд із ефективністю функціонування цих підсистем розуміється як ефективність цього управлінського впливу, досягається реалізацією організаційно-економічних заходів, які і складають сутність забезпечення. Варто зауважити, що з організаційної точки зору ці заходи набувають форми дій, які узгоджуються за часом, вартістю, ризиками та параметрами якості в рамках проектного підходу, а економічне забезпечення полягає у використанні відповідного інструментарію для обґрунтування доцільності здійснення цих заходів та вибору найкращої альтернативи. Відповідно до забезпечення реалізації цілей організаційно-економічне забезпечення передбачає розробку та впровадження механізмів ідентифікації та гармонізації цілей підсистеми менеджменту персоналу відповідно до потреб підприємства та їх декомпозицію на окремі підсистеми планування, мотивації, адаптації, розвитку, руху тощо. Так, за необхідності диверсифікації діяльності підприємства або розширення його географічної присутності на внутрішньому та зовнішньому ринках підприємства потребують не лише збільшення штату, але і зміни та підвищення кваліфікації. Цей процес вимагає постановки цілей для HR-відділу щодо планування, комплектування штату та організації навчання співробітників. Відповідно, цілі мають бути узгоджені з усіма підрозділами підприємства, які залучені до змін. З боку лінійних менеджерів очікується новий профіль компетентності для посад, який має бути реалізований в рамках підвищення кваліфікації. Організаційно-економічне забезпечення передбачає пошук можливості навчання всередині підприємства чи зовні, створення власного підрозділу з розвитку кадрів при економічному обґрунтуванні доцільності виділення коштів на його створення (відділ, штат, обладнання, методичне забезпечення тощо) або виділення коштів на зовнішнє навчання. В цьому процесі досягнення поставлених цілей неможливе без інформаційно-комунікаційної складової цього забезпечення: саме наявність необхідної інформації щодо вартості навчання зовні та всередині та потреби у підготовці кадрів у майбутньому дозволяє здійснити аналіз та отримати висновки. Комунікації виступають головним інструментом узгодження інтересів усіх сторін. В цьому ж розрізі розуміється і узгодження інтересів зацікавлених сторін у забезпеченні ефективності менеджменту персоналу. Всі зацікавлені сторони мають розуміти свою роль у цьому процесі відносно їх внеску та очікуваних результатів, що може бути забезпечено лише шляхом впровадження та реалізації функціонування комунікаційної мережі, яка об'єднує всі сторони та забезпечує узгодження в розумінні цілей, власного внеску та очікуваних вигід. Крім інформаційно-комунікаційної складової варто виокремити фінансову, яка передбачає аналіз існуючих власних джерел фінансування зазначених організаційно-економічних заходів та можливості залучення кредитних коштів.

Організаційно-економічне забезпечення визначення ефективності витрат на персонал передбачає забезпечення випередження темпів зростання продуктивності праці над темпами збільшення оплати праці, зростання рентабельності витрат на персонал тощо. Саме цей аспект ефективності менеджменту персоналу, який полягає в організаційно-економічному забезпеченні визначення ефективності витрат на персонал розробку процедур збору необхідної для аналізу інформації, її класифікацію та збереження, визначення порогових значень та загального обґрунтування системи показників оцінювання ефективності менеджменту персоналу для досліджуваного підприємства.

Таким чином, організаційно-економічне забезпечення, з нашої точки зору, має бути представлено такими основними складовими: безпосередньо заходами в підсистемах менеджменту персоналу для підвищення ефективності їх діяльності, економічним забезпеченням, яке об'єднує методичне та ресурсне, та організаційним, яке включає внутрішньо-нормативне й інформаційно-комунікаційне (рис. 1). Особливу роль у забезпеченні ефективності менеджменту персоналу відіграє синтезований капітал який особи є інтелектуальний,

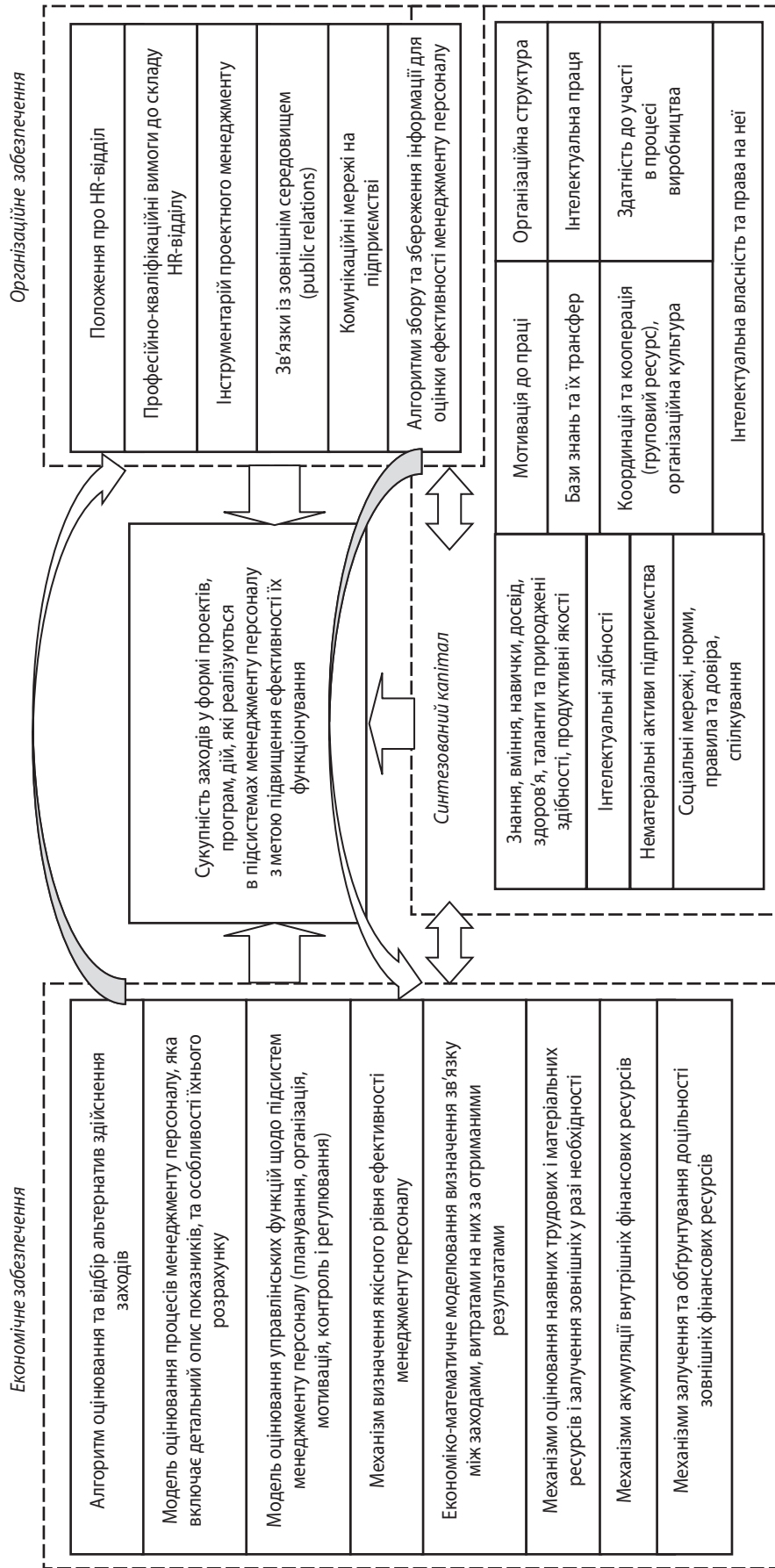

Рис. 1. Організаційно-економічне забезпечення ефективності менеджменту персоналу

соціальний та людський. Незважаючи на те, що він є відносно новим поняттям в економічній науці, ряд фундаментальних досліджень щодо його сутності, структури, особливостей вимірювання вже здійснено та наведено у відповідних наукових працях [17; 18]. Вплив цих трьох видів капіталу запропоновано в роботі Н. Л. Гавкалової [19]. У структурі синтезованого капіталу лише окремі складові не відносяться безпосередньо до персоналу та можуть розглядатися як окремий об'єкт для управління: об'єкти інтелектуальної власності, інформаційні мережі, інфраструктурні активи й окремі види нематеріальних активів. Всі інші активи або безпосередньо належать людині, або являються правом спільної власності як з боку підприємства, так і з боку працівників. Отже, формування, накопичення та використання синтезованого капіталу безпосередньо пов'язано з професійною діяльністю працівників переважно інтелектуаломіського характеру.

Таким чином, персонал виступає джерелом синтезованого капіталу (розробка ноу-хау, отримання авторських прав, формування позитивного іміджу підприємства в очах контрагентів шляхом формування ефективних зовнішніх комунікаційних зв'язків тощо), його носієм (знання, вміння, навички, компетентності, які використовуються в процесі трудової діяльності для належного виконання своїх обов'язків: виготовлення високоякісної продукції, дотримання строків договорів тощо) та розповсюджувачем (унікальні ключові компетентності, які формуються у кадрів, створюють власну систему знань на підприємстві, що в рамках їх трансферу дозволяє поширювати їх всередині колективу, створюючи неповторну конкурентну перевагу). В рамках запропонованої схеми організаційно-економічного забезпечення (рис. 1) синтезований капітал займає проміжне місце між організаційним та економічним, що обумовлено його роллю. Синтезований капітал виступає додатковим невичерпним ресурсом, використання якого дозволяє збільшувати ефективність менеджменту персоналу, а його інформаційно-комунікаційні складові, які, в першу чергу, забезпечують трансфер внутрішніх знань та ефективні комунікації між працівниками на підприємстві, доцільно віднести до організаційної складової запропонованого нами забезпечення. Використання активів синтезованого капіталу в підсистемах менеджменту персоналу для вдосконалення управлінських функцій дозволяє покращувати показники ефективності менеджменту персоналу, підвищувати його рівень та в цілому сприяти зростанню ефективності діяльності підприємства.

В рамках подальших досліджень планується розробити рекомендації для машинобудівних підприємств щодо реалізації напрямів впровадження заходів у рамках організаційно-економічного забезпечення та довести вплив використання складових синтезованого капіталу на ефективність менеджменту персоналу.

Література: 1. Львовичкін С. В. Фінансовий механізм макроекономічного регулювання. *Фінанси України*. 2000. № 12. С. 23–28. 2. Шкарлет С. М. Економічне управління інноваційною підприємницькою діяльністю в області створення програмного забезпечення : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.02. Київ, 2000. 22 с. 3. Малярєвський Ю. Д., Фартушняк О. В., Цибулько Д. І. Організаційно-економічне забезпечення технічного переозброєння промислових підприємств : монографія. Харків : ФОРМ-А, 2016. 256 с. 4. Лакіза В. В., Качмар К. Я. Організаційно-економічне забезпечення функціонування підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.8. С. 224–229. 5. Божанова О. В. Організаційно-економічне забезпечення управління змінами на промисловому підприємстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 10 (1). С. 39–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvumevcg_2016_10%281%29__10. 6. Пономарьова Г. О. Організаційно-економічне забезпечення випереджувального управління підприємством : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.01. Луганськ, 2004. 25 с. 7. Довгань Л. Є., Дудукало О. Г. Формування організаційно-економічного механізму ефективного управління підприємством. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2012. URL: <http://economy.kpi.ua/uk/node/376>. 8. Грицишин В. О. Організаційно-економічне забезпечення управління підприємствами соціально-економічної інфраструктури міста : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.01. Луганськ, 2004. 23 с. 9. Вдовиченко А. В. Організаційно-економічне забезпечення ефективного функціонування виробництва органічної сільськогосподарської продукції. *Збалансоване природокористування*. 2015. № 4. С. 59–63. 10. Молла М. Г. Формування системи показників оцінки організаційних складових конкурентоспроможності підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень ОДЕУ*. 2012. № 44. С. 252–257. 11. Шилова О. Ю. Організаційно-економічне забезпечення розвитку підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Донецьк, 2009. 24 с. 12. Кучер С. Ф. Організаційно-економічне забезпечення перетворень у курортно-рекреаційній системі приморського міста : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.05. Донецьк, 2009. 24 с. 13. Садеков А. А., Цурик В. В. Управление предприятием в условиях кризиса : монография. Донецк : ДонГУЭТ, 2006. 178 с. 14. Голощапова Т. В. Исследование перспектив развития гостиничной индустрии и рекомендации по прогнозированию эффективности ее функционирования. *Современные исследования социальных проблем: (электронный научный журнал), Modern Research of Social Problems*. 2013. No. 9 (29). URL: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.836.9378&rep=rep1&type=pdf> DOI: 10.12731/2218-7405-2013-9-84. 15. Якубів Р. Д. Організаційно-економічне забезпечення управління персоналом сільськогосподарських підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Львів, 2016. 190 с. 16. Дудукало Г. О. Аналіз методів оцінювання ефективності управління діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2012. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1031>. 17. Гавкалова Н. Л., Барка Зин М. Синтезированный капитал и модернизация общества. *Экономика развития*. 2012. № 2 (62). С. 44–50. 18. Гавкалова Н. Л., Власенко Т. А. Formation the systematic basis of synthesized capital. *Актуальні проблеми економіки*.

2016. № 4 (178). С. 8–16. 19. Гавкалова Н. Л. Соціально-економічний механізм ефективності менеджменту персоналу: методологія та концепція формування : наук. вид. Харків : Вид-во ХНЕУ, 2007. 400 с.

References: 1. Lovochkin S. V. *Finansovyi mekhanizm makroekonomichnoho rehulivannia* [Financial Mechanism of Macroeconomic Regulation]. *Finansy Ukrainy*. 2000. No. 12. P. 23–28. 2. Shkarlet S. M. *Ekonomichne upravlinnia innovatsiinoiu pidpriemnytskoiu diialnistiu v oblasti stvorennia prohramnoho zabezpechennia* : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.06.02. Kyiv, 2000. 22 p. 3. Maliarevskiy Yu. D., Fartushniak O. V., Tsybulko D. I. *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia tekhnichnoho pereozbroiennia promyslovykh pidpriemstv* : monohrafiia [Organizational and Economic Provision of Technical Re-Equipment of Industrial Enterprises: monograph]. Kharkiv : FOP Aleksandrova K. M., 2016. 256 p. 4. Lakiza V. V., Kachmar K. Ya. *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia funktsionuvannia pidpriemstva* [Organizational and Economic Support for the Functioning of the Enterprise]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*. 2011. Issue 21.8. P. 224–229. 5. Bozhanova O. V. *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia upravlinnia zminamy na promyslovomu pidpriemstvi* [Organizational and Economic Support for Changes in the Industrial Enterprise]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya : Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*. 2016. Issue 10 (1). P. 39–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_10%281%29_10. 6. Ponomarova H. O. *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia vyperedzhuvalnoho upravlinnia pidpriemstvom* : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.06.01. Luhansk, 2004. 25 p. 7. Dovhan L. Ye., Dudukalo O. H. *Formuvannia orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu efektyvnoho upravlinnia pidpriemstvom* [Formation of Organizational and Economic Mechanism of Effective Enterprise Management]. *Ekonomichnyi visnyk NTUU «KPI»*. 2012. URL: <http://economy.kpi.ua/uk/node/376>. 8. Hrytsyshyn V. O. *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia upravlinnia pidpriemstvamy sotsialno-ekonomichnoi infrastruktury mista* : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.06.01. Luhansk, 2004. 23 p. 9. Vdovychenko A. V. *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia efektyvnoho funktsionuvannia vyrobnytstva orhanichnoi silskohospodarskoi produktsii* [Organizational and Economic Support of Efficient Functioning of Organic Agricultural Production]. *Zbalansovane pryrodokorystuvannia*. 2015. No. 4. P. 59–63. 10. Molla M. H. *Formuvannia systemy pokaznykiv otsinky orhanizatsiinykh skladovykh konkurentospromozhnosti pidpriemstva* [Formation of the System of Indicators for Assessing the Organizational Components of the Competitiveness of the Enterprise]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen ODEU*. 2012. No. 44. P. 252–257. 11. Shylova O. Yu. *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia rozvytku pidpriemstva* : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04. Donetsk, 2009. 24 p. 12. Kucher S. F. *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia peretvoren u kurortno-rekreatsiinii systemi prymorskoho mista* : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.05. Donetsk, 2009. 24 p. 13. Sadekov A. A., Tsurik V. V. *Upravleniye predpriyatiyem v usloviyakh krizisa* : monografiya [Enterprise Management in a Crisis: monograph]. Donetsk : DonGUET, 2006. 178 p. 14. Goloshchapova T. V. *Issledovaniye perspektiv razvitiya gostinichnoy industrii i rekomendatsii po prognozirovaniyu effektivnosti yee funktsionirovaniya* [Study of the Prospects for the Development of the Hotel Industry and Recommendations for Forecasting the Effectiveness of Its Operation]. *Sovremennyye issledovaniya sotsialnykh problem: (elektronnyy nauchnyy zhurnal), Modern Research of Social Problems*. 2013. No. 9 (29). URL: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.836.9378&rep=rep1&type=pdf>. DOI: 10.12731/2218-7405-2013-9-84. 15. Yakubiv R. D. *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia upravlinnia personalom silskohospodarskykh pidpriemstv* : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04. Lviv, 2016. 190 p. 16. Dudukalo H. O. *Analiz metodiv otsiniuvannia efektyvnosti upravlinnia diialnistiu pidpriemstva* [Analysis of Methods for Assessing the Effectiveness of Management of the Enterprise]. *Efektyvna ekonomika*. 2012. No. 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1031>. 17. Gavkalova N. L., Barka Zin M. *Sintezirovanny kapital i modernizatsiya obshchestva* [Synthesized Capital and Modernization of Society]. *Ekonomika rozvitiya*. 2012. No. 2 (62). P. 44–50. 18. Havkalova N. L., Vlasenko T. A. *Formation the systematic basis of synthesized capital*. *Aktualni problemy ekonomiky*. 2016. No. 4 (178). P. 8–16. 19. Havkalova N. L. *Sotsialno-ekonomichnyi mekhanizm efektyvnosti menedzhmentu personalu: metodolohiia ta kontseptsiiia formuvannia* : nauk. vyd. Kharkiv : Vyd-vo KhNEU, 2007. 400 p.

Інформація про автора

Болотова Олена Олегівна – аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна).

Информация об авторе

Болотова Елена Олеговна – аспирант кафедры государственного управления, публичного администрирования и региональной экономики Харьковского национального экономического университета им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина; e-mail: olena.bolotova@gmail.com).

Information about the author

O. Bolotova – Postgraduate Student of Department of State Management, Public Administration and Regional Economics, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine; e-mail: olena.bolotova@gmail.com).

*Стаття надійшла до ред.
22.06.2018 р.*